

ZAKON

***O SLOBODI VJERE I PRAVNOM POLOŽAJU CRKAVA I VJERSKIH
ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI***

I - Osnovne odredbe

Član 1.

Ovim zakonom se, poštujući vlastita naslijeđa i tradicionalne vrijednosti tolerancije i suživota prisutnih u viševjerskom karakteru Bosne i Hercegovine, a u namjeri da se doprinese unapređivanju međusobnog razumijevanja i poštivanja prava na slobodu savjesti i vjere, uređuje jedinstveni pravni okvir u kojem će sve crkve i vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini djelovati i biti izjednačene u pravima i obavezama bez ikakve diskriminacije.

Ovim zakonom garantira se svakom čovjeku pravo na slobodu savjesti i vjere u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav), najvišim međunarodnim standardima ljudskih prava sadržanih u međunarodnim deklaracijama i konvencijama o slobodi savjesti i vjere, koji su sastavni dio Ustava i pravnog sistema Bosne i Hercegovine.

Član 2.

U svrhe ovog zakona definira se:

1. Diskriminacija, zasnovana na vjeri ili uvjerenju, označava svako isključivanje, ograničavanje, davanje prednosti, izostavljanje ili svako drugo razlikovanje koje je zasnovano na religiji ili uvjerenju, a koje ima cilj ili se njime može postići - direktno ili indirektno, namjerno ili nenamjerno - ukidanje ili umanjivanje priznanja, jednakog uživanja i ostvarivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda u građanskim, političkim, ekonomskim, socijalnim i kulturnim stvarima.
2. Nije diskriminacija, zasnovana na vjeri ili uvjerenju, pravljenje razlikovanja i prednosti od strane crkava i vjerskih zajednica u poštivanju religijskih obaveza i potreba, unutar njih samih, kada crkve i vjerske zajednice ocijene da je to potrebno.
3. Crkve i vjerske zajednice su zajednice, ustanove i organizacije vjernika, osnovane u skladu s vlastitim propisima, naučavanjima, vjerama, tradicijama i praksom, kojima je priznata pravna sposobnost i koje su upisane u Registar crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Član 3.

1. Ovaj zakon primjenjuje se na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.
2. Svi ostali zakoni i propisi u ovoj oblasti moraju biti usklađeni s odredbama ovog zakona.
3. Vlasti entiteta, kantona, Distrikta i općina, prilikom donošenja i u primjeni propisa iz svoje nadležnosti, dužne su osigurati prava na slobodu uživanja i ispovijedanja vjere i zabrane svake diskriminacije zasnovane na vjeri ili drugom uvjerenju.

II - Sloboda ispovijedanja vjere i uvjerenja

Član 4.

1. Svako ima pravo na slobodu vjere i uvjerenja, uključujući slobodu javnog ispovijedanja, odnosno neispovijedanja vjere. Isto tako, svako ima pravo prihvatiti ili promijeniti vjeru, kao i slobodu - bilo sam ili u zajednici s drugima, javno ili privatno - da na bilo koji način očituje svoja vjerska osjećanja i uvjerenja obavljanjem obreda, izvršavanjem i pridržavanjem vjerskih propisa, držanjem do običaja i drugih vjerskih aktivnosti. Svako ima pravo na vjersku pouku, koju će vršiti samo osobe koje na tu službu imenuje službeno tijelo ili predstavnik njegove crkve ili vjerske zajednice, kako u vjerskim ustanovama tako u javnim i privatnim predškolskim ustanovama i osnovnim školama i višim nivoima obrazovanja što će se regulirati posebnim propisima.

2. Crkve i vjerske zajednice u propovijedanju vjere i drugim djelovanjem ne smiju širiti netrpeljivost i predrasude prema drugim crkvama i vjerskim zajednicama i njihovim vjernicima ili građanima bez vjerskog opredjeljenja ili ih onemogućavati u slobodnom javnom očitovanju vjere ili drugog uvjerenja.

3. Crkve i vjerske zajednice ne smiju djelovati svojim sadržajem i načinom obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere koji su protivni pravnom poretku, javnoj sigurnosti, moralu ili na štetu života i zdravlja, odnosno na štetu prava i sloboda drugih.

Član 5.

1. Zabranjena je svaka diskriminacija koja je zasnovana na vjeri ili uvjerenju a koja je definirana u članu 2.1.

2. Zabranjena su također sljedeća djela:

- a. napadi i uvrede vjerskih službenika;
- b. napadi i oštećenja vjerskih objekata ili druge imovine crkava i vjerskih zajednica;
- c. aktivnosti ili djela usmjerena na raspirivanje vjerske mržnje protiv bilo koje crkve ili vjerske zajednice ili njenih članova;
- d. omalovažavanje ili izrugivanje bilo koje vjere;
- e. javna upotreba službenih simbola, znamenja, atributa i naziva crkve ili vjerske zajednice bez saglasnosti nadležne vlasti crkve ili vjerske zajednice;
- f. osnivanje udruženja vjerskih službenika ili vjernika bez odobrenja nadležne vlasti crkve ili vjerske zajednice, niti postojeća takva udruženja, osnovana bez nadležne crkvene vlasti, mogu postojati bez nadležnog odobrenja;
- g. izazivanje, podržavanje ili pozivanje vjerske netrpeljivosti i mržnje.

Član 6.

1. Crkve i vjerske zajednice imaju utvrđen kodeks vjerskih prava i dužnosti svojih članova koji su u skladu s prirodom njihovog poslanja i drugim uredbama crkve ili vjerske zajednice kojoj pripadaju.

2. U skladu s utvrđenim kodeksom vjerskih prava i dužnosti iz stava 1. ovog člana:

- a) Niko se ne smije prisiljavati ili ometati da očituje svoju vjeru ili uvjerenje, ili da na bilo koji način učestvuje u vjerskim obredima ili svečanostima bilo kojeg obreda ili vjerske aktivnosti svoje crkve ili vjerske zajednice;
- b) Niko se ne smije prisiljavati, direktno ili indirektno, da očituje svoja vjerska uvjerenja;
- c) Niko se ne smije prisiljavati da daje zakletvu koja je suprotna njegovoj vjeri ili uvjerenjima;
- d) Vjerski službenici i oni koji se pripremaju za tu službu bit će izuzeti od služenja vojne službe, ali im se ne može zabraniti služenje vojnog roka ukoliko to zatraže u skladu sa zakonom.

Član 7.

Sloboda vjere ili uvjerenja uključuje pravo svake osobe, odnosno crkve i vjerske zajednice, da može očitovati svoju vjeru ili uvjerenje, bilo pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, uključujući, između ostalih, pravo:

1. Svakodnevno u javnosti iznositi i zastupati načela svoje vjere ili uvjerenja i prema njima se ravnati s tim da ne ugrožava slobodu drugih;
2. Vršiti vjerske obrede u svojim ili zakupljenim, odnosno iznajmljenim zgradama ili prostorijama koje, prema posebnim propisima, ispunjavaju uslove za okupljanje većeg broja osoba, na otvorenim prostorima vjerskih objekata, na grobljima, te domovima i imanjima svojih vjernika;
3. Slobodno i javno organizirati vjerske svečanosti, priredbe i druga vjerska i vjersko-kulturna okupljanja na javnim mjestima u skladu sa zakonom kojim se uređuje okupljanje građana;
4. Ustanovljavati, održavati i upravljati vjerskim ustanovama, uključujući ustanove osnovane radi ispunjenja humanitarnih i obrazovnih ciljeva u skladu sa zakonom;
5. Praviti, tražiti, posjedovati, uvoziti, izvoziti i koristiti predmete i materijale koji se odnose na obrede ili običaje njihove vjere ili uvjerenja u skladu sa zakonom;
6. Ustanovljavati, posjedovati i ukidati sve vrste sredstava javnog informiranja u skladu sa zakonom;
7. Pisati, prevoditi, izdavati knjige, udžbenike i priručnike i širiti odgovarajuće javne proglase u pisanom ili slikovnom obliku u novinama, časopisima, elektronskim medijima i ostalim sredstvima elektronske komunikacije u skladu sa zakonom;
8. Slobodno javno organizirati posjete vjernika i hodočašća vjerskim svečanostima, svetim mjestima, procesijama u zemlji i inozemstvu.

III - Pravni status crkava i vjerskih zajednica

Član 8.

1. Crkve i vjerske zajednice na teritoriji Bosne i Hercegovine imaju status pravne osobe.
2. Ovim zakonom potvrđuje se kontinuitet svojstva pravne osobe historijski zasnovanim crkvama i vjerskim zajednicama u Bosni i Hercegovini u skladu s vjerskim propisima i unutrašnjom organizacijom u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini, Srpskoj pravoslavnoj crkvi, Katoličkoj crkvi i Jevrejskoj zajednici Bosne i Hercegovine, kao i svim ostalim crkvama i vjerskim zajednicama kojima je priznato svojstvo pravne osobe prije stupanja na snagu ovog zakona.
3. Nove crkve i vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini stiču svojstvo pravne osobe na način predviđen odredbama člana 18. ovog zakona.
4. Sve crkve i vjerske zajednice imat će službene nazive koji su određeni njihovim kanonskim, ustavnim, odnosno statutarnim propisima i kao takvi koristit će se u javnoj upotrebi.
5. Sve crkve i vjerske zajednice mogu osnivati, mijenjati i ukidati svoje unutrašnje organe, odnosno oblike organiziranja koji imaju svojstvo pravne osobe.
6. Sve crkve i vjerske zajednice svojim aktima uređuju koji njihovi unutrašnji organi imaju svojstvo pravne osobe koji će se onda takvima smatrati na teritoriji Bosne i Hercegovine.